

**BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE
PREDSTAVNIČKI / ZASTUPNIČKI DOM
DOM NARODA**

Zajednička komisija za odbranu i sigurnost BiH
Zajedničko povjerenstvo za obranu i sigurnost BiH

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ
ДОМ НАРОДА**

Заяједничка комисија за одбрану и безбједност БиХ

**BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO**

PRIMLJENO: 20-07-2007			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga

Број/Број: 03/1-50-1-5/07
Сарајево/Сарајево, 18.07.2007. године

- члановима Заяједничке комисије за одбрану и безбједност БиХ
- колегијумима Преставничког дома и Дома народа ПСБиХ
- Мисији ОЕБС-а у БиХ

ПРЕДМЕТ: Извјештај о посјети Скупштини и институцијама одбране и безбједности Републике Црне Горе

У периоду од 15. до 18. маја 2007. године чланови Заяједничке комисије за одбрану и безбједност БиХ (ЗК) посјетили су Скупштину и институције одбране и безбједности Републике Црне Горе. У саставу делегације ЗК били су: Бранко Зрно - предједавајући, Слободан Шараба - замјеник предједавајућег, Адем Хускић, Драго Калабић, Јозо Крижановић и Хазим Ранчић - чланови, Драгица Хинић - секретар и Жељко Грубешкић - стручни савјетник.

Са делегацијом су путовали Кристијан Хаупт и Родолф Оберле из Мисије ОЕБС-а у БиХ. Посјета Црној Гори реализована је уз подршку Мисије ОЕБС-а у БиХ.

16. мај

Делегација ЗК посјетила је Скупштину Републике Црне Горе. Том приликом разговарали су са представницима скупштинских тијела.

-Састанак са члановима Одбора за безбједност и одбрану

Драган Кујовић, предједник Одбора, са пет чланова Одбора, упознао је чланове ЗК са радом Одбора. У уводном излагању изразио је задовољство због посјете чланова ЗК Црној Гори. Истакао је програм рада, дјелокруг и пословником дефинисане надлежности Одбора. Посебно актуелна је расправа о доношењу Устава Црне Горе, Закона о одбрани и војсци Црне Горе, рјешавању проблема вишка муниције, убојних средстава и застарјеле опреме. Такође, изражени су проблеми са материјалним положајем и образовном структуром професионалног састава Војске Црне Горе.

Након уводних информација о стању у сектору одбране и безбједности Црне Горе, Бранко Зрно поздравио је домаћине у име чланова ЗК и Парламентарне скупштине БиХ. Чланови ЗК упознали су присутне чланове Одбора са надлежностима ЗК и актуелностима у сектору одбране и безбједности БиХ. Размијењена су мишљења о бројним питањима која имају утицај на стање безбједности двију земаља, као што су борба против тероризма и организованог криминала, стање на границама, израда легислативе, улога парламентарца у рјешавању проблема са којима се суочавају институције и министарства над којима имају функцију парламентарног надзора.

Закључено је да је неопходно размјењивати искуства и мишљење о активностима које су битне за одржање стабилног окружења у региону, а посебно међу сусједним земљама.

- Потпредсједник Скупштине Републике Црне Горе, Рифат Растодер, у име предсједника Скупштине и његових сарадника, поздравио је чланове ЗК. Упознао их је са актуелностима у раду Скупштине, раду радних тијела, проблемима у недостатку људства у стручним службама, актуелној расправи о предлогу Устава Црне Горе и Закона о празницима, те напорима који се чине да би након усвајања Устава почела израда бројних законских рјешења која су неопходна ради функционисања власти Републике Црне Горе. Обнова независности у пуном смислу, те прикључење европским и евроатлантским асоцијацијама, захтијева бројне реформе, што је процес који се не смије спроводити половичним рјешењима. Чланови ЗК су са господином Растодером разговарали о бројним питањима, посебно оним који могу допринјети унапређењу билатералних односа и рјешавању једног броја отворених питања.

- Састанак са члановима Одбора за међународне односе и европске интеграције

-Предсједник Одбора Миодраг Вуковић, са четири члана Одбора, у уводном дијелу истакао је значај бројних питања која су избила у први план након 21. маја 2006. године. Тежиште у раду Скупштине Републике Црне Горе је изнаглажење модалитета за јачање државних институција, активно учешће и прикључење европским и евроатлантским институцијама, те спровођење јавне расправе о Уставу Републике Црне Горе. У Црној Гори постоје структуре које блокирају реформске процесе и томе треба наћи адекватан и на демократским принципима заснован одговор, нагласио је Миодраг Вуковић. Односе са сусједним земљама чланови Одбора сматрају добрим. Билатерални односи са БиХ су у сталној узлазној линији. Има један број отворених питања која се могу и морају рјешавати. То се прије свега односи на дефинисање државне границе на појединим дијеловима. Бранко Зрно упознао је чланове Одбора са стањем у сектору одбране и безбједности. Слободан Шараба актуализовао је отворена питања у вези са коришћењем хидроенергетских потенцијала, те све израженијим захтјевима грађана Црне Горе за накнадом за потошљено земљиште око ХЕ Требиње. Разговарано је и о неопходности јачања стручних служби у парламентима, а које треба да прате пут ка европским и евроатлантским интеграцијама.

- Састанак са члановима Одбора за људска права и слободе

Коча Павловић, предсједник Одбора, упознао је чланове ЗК са радом Одбора и стањем људских права и слобода у Црној Гори. Посебно је истакао да се неопходно суочити са прошлошћу и персонализовати одговорност оних који су утицали на нарушавање добросусједских односа двију земаља. Адем Хускић актуализовао је питање које се односи на 87 несталих лица – грађана БиХ који су нестали на територији Црне Горе у периоду од 1992. до 1995. године и у току је судски поступак. Коча Павловић и чланови Одбора објаснили су у којој је фази поступак рјешавања овог захтјева и на који начин би требало рјешати проблем несталих грађана БиХ. Неупитна је подршка демократске јавности и чланова Одбора у расвјетљавању судбине грађана БиХ, нагласио је Коча Павловић. Предмет разговора су била и друга питања из области људских права и слобода, а што у крајњем може допринјети унапређењу билатералних односа двију земаља.

- Састанак са Савјетом за грађанску контролу рада полиције

Чланови Савјета упознали су чланове ЗК са надлежностима и програмским активностима Савјета. Предсједник Ђоко Јочић и чланови Савјета врло отворено су говорили и о проблемима са којима се суочавају у раду. Неке проблеме у раду полиције лоцирали су и презентovali их Скупштини Црне Горе и јавности. Имали су и личних проблема и пријетњи након инсистирања да се неки појаве и неправилности у раду полиције презентују јавности. И тај детаљ сматрају неминовним у својој мисији. Изненађује их што су и након свих процеса који су обухватили реформске токове у полицији поједини људи недодирљиви, што је, на крају, отежавајућа околност која кочи оне који су одлучни да истрају у обликовању далеко мањег састава полиције Црне Горе. Чланови Савјета забринути су и материјалним положајем полиције јер сматрају да то може изазвати аномалије и незадовољство, а самим тим и појаву корупције међу оним који се боре у њеном сузбијању.

17. мај

Чланови ЗК посјетили су Управу полиције, Министарство унутрашњих послова и Министарство одбране Црне Горе.

- Управа полиције Црне Горе

Директор полиције Веселин Вељовић презентовао је рад Управе полиције и Полиције Црне Горе у цјелини.

Управа полиције је посебан орган државне управе. Након обнове државности имали су бројне обавезе у реформи полицијских структура. Унутрашња реорганизација, нова систематизација, професионалност у раду на терену и са грађанима било је полазно опредјељење за реформу.

Проблеми у раду полиције у протеклој години били су везани за израду нових законских рјешења, мале плате упослених, отпуштање прекобројних јер је број полицајаца смањен са 30.000 на око 5.100. Грешке у вези са процедурама о пријему људства као и нека лоша кадровска рјешења стварали су додатне проблеме.

Када је у питању парламентарни надзор над радом Полиције Црне Горе, по ријечима Веселина Вељовића, направљени су одређени помаци. Сарадња полицијских структура у региону је све боља и то у вези са конкретним задацима. Заједнички спроведене оперативне активности на терену резултирале су успјесима и јачањем међусобног повјерења, што је у овом моменту врло битно за регион.

Веома добра сарадња је развијена са Граничном полицијом, СИПА-ом, НЦБ Интерполом и Министарством безбједности БиХ.

Борба против тероризма и организованог криминала, деполитизоване полицијске структуре, сарадња са структурама које имају функцију цивилне и демократске контроле, повећање животног стандарда запослених те развијање повјерења грађана у полицију, посебно у заједници, приоритети су Управе полиције Р Црне Горе.

Контролисана одговорност, поштовање хијерархије, разграничење надлежности са МУП-ом и јавном управом Републике Црне Горе је у току.

Директор Вељовић посебно је нагласио опредјељење Управе полиције у рјешавању проблема у вези са набавком неопходне техничке опреме, што би било посебно значајно за граничне прелазе са сусједним земљама.

Након уводног дијела, чланови ЗК водили су веома интересантан разговор са директором Вељовићем. Упознали са га са актуелностима у вези за реформом сектора одбране и безбједности. Посебно су се осврнули на реформу полиције, легислативу и веома усцјешну сарадњу са Министарством одбране БиХ и агенцијама Министарства безбједности БиХ.

Искуства из БиХ била су веома интересантна за домаћине, тако да је остварен веома добар контакт. Расправа је показала да разговори и размјена мишљења у региону немају алтернативу.

Слободан Шараба актуализовао је проблеме на које наилазе грађани БиХ током туристичке сезоне, а који се односе прије свега на дуго чекање на улазак у Црну Гору на граничним прелазима које контролише Гранична полиција Црне Горе. Сугерисао је директору Вељовићу да се поједностави процедура преласка границе прије туристичке сезоне, што би имало велике ефекте на путним комуникацијама, а и код грађана БиХ који гравитирају према Црној Гори развило би сасвим другачије расположење и отклонило неспоразуме који нису ријетки.

- Министарство унутрашњих послова Републике Црне Горе

Помоћник министра Нада Вуканић упознала је чланове ЗК са током реформе сектора безбједности у Црној Гори, радом министарства, законском регулативом и функционалним односима Управе полиције и МУП-а.

Посебно се осврнула на одредбе Закона о полицији и Закона о државној управи који дефинишу функцију парламентарног надзора над сектором безбједности. МУП доставља годишње информацију о свом раду Одбору за безбједност и одбрану и Скупштини Републике Црне Горе.

Чланови ЗК размијенили су мишљење са Надом Вуканић о раду Полицијске академије, раду полицајаца у заједници, раду приватних заштитарских фирми, начину спровођења безбједносних провјера, евентуалној изради закона о лустрацији и улози медија у презентовању рада сектора безбједности.

Проблеми о којима се разговарало су у бити слични и путеви за њихово рјешавање су у оквирима који су познати у обе државе. Разговарало се и о сарадњи парламената и представника сектора одбране и безбједности са представницима међународне заједнице у БиХ и Црној Гори.

- Министарство одбране Републике Црне Горе

Помоћник министра одбране Љубиша Перовић и адмирал Драган Самарцић примили су делегацију ЗК. Информисали су их о шестомјесечном раду МО, рјешавању актуелних проблема у вези са вишком наоружања и војне опреме, регионалној и билатералној сарадњи са представницима МОБиХ. Посебно су се осврнули на програме које реализују са НАТО-ом преко програма Партнерство за мир. Пројцирана је структура Војске и МО Републике Црне Горе, гдје је предвиђено да Војска има 2400, а МО око 260 људи. Укупно је предвиђено да Војска и МО Републике Црне Горе имају око 2660 припадника.

Презентацијски документ за програм Партнерство за мир је предат НАТО-у. Нова структура Војске конципирана је према дефинисаним безбједносним изазовима. Нису предвиђена оклопна борбена средства, авиони те миноловци, ракетни и торпедни чамци у опремању Војске ЦГ. Мониторинг Јадранског мора је основни задатак Војске Црне Горе у реализацији програма са НАТО-ом. Слика са радара један је од најбитнијих сегмената у развијању стандарда и интероперабилности са НАТО-ом.

Проблеми су изражени у рјешавању наслијеђених вишкова у опреми и људству, ниским платама запослених, реализацији програма преквалификације људства, чувању локација које више нису перспективне за Војску Црне Горе.

Вишак наоружања, експлозивних и убојних средстава рјешава се у сарадњи са УНДП-ом и Мисијом ОБЕС-а у Црној Гори. Израђује се план резања тешког наоружања, а средства која се прикупљају продајом улажу се у програме преквалификације људства и стварања услова за бољи рад.

Тренутно су приоритети у раду МО Црне Горе израда законских рјешења, израда Стратегије националне безбједности, израда Предлога закона о војсци, структурирање буџета по стандардима НАТО-а, повећање плата запослених за 20% као и професионализација војске са

едукованим персоналом . За потребе Војске тренутно издвајају годишње 2, 04 ГДП-а, што је око 41 милион евра. Консултанти у садашњој реформској фази су им НАТО и ДЦАФ Женева. Имају проблема са пријемом професионалних војника јер је врло мали одзив на објављене конкурсе. У питању је материјални моменат, који у овом тренутку није мотивирајући за професионалног војника.

Разговарано је о стању реформе сектора одбране и безбједности у БиХ, о законским рјешењима, функцији парламентарног надзора, транзицији, издвајањима за потребе одбране, могућностима сарадње путем програма НАТО-а и неопходности осмишљене билатералне сарадње. Билатерални контакти немају алтернативу јер су проблеми транзиције слични. Дијалог са представницима МО Црне Горе је актуализовао бројна регионална питања и на тој основи их треба и рјешавати.

ЗАКЉУЧЦИ

1. Посјета Скупштини и институцијама одбране и безбједности Републике Црне Горе била је корисна и протекла је у пријатељској атмосфери. Размијењена су мишљења о бројним питањима, прије свега оним која се односе на рад радних тијела два парламента, функцију парламентарног надзора сектора одбране и безбједности.
2. Питања о којима се разговарало показала су да су проблеми које треба рјешавати углавном на регионалном нивоу, те их треба отклањати у све осмишљенијим програмима сарадње на свим нивоима.
3. О неким отвореним билатералним питањима која су поменута током разговора биће информисана надлежна министарства, с циљем да се што прије ријеше и тако јачају билатерални односи двију земаља. То се прије свега односи на иницијативе Адема Хускића и Слободана Шарабе, а што је констатовано у информацији.
4. Министарство одбране БиХ и Министарство безбједности БиХ биће информисано о детаљима посјете који су битни за сарадњу са надлежним министарствима у Црној Гори.

